

Danmark i Bevægelse

**Er der mere tværsektorielt samarbejde
i 'Bevæg dig for livet'-kommuner?**

Birgitte Westerskov Dalgas og Evald Bundgaard Iversen
Syddansk Universitet

Kolofon

Er der mere tværsektorielt samarbejde i 'Bevæg dig for livet'-kommuner?

Birgitte Westerskov Dalgas
og Evald Bundgaard Iversen

Center for forskning i Idræt,
Sundhed og Civilsamfund (CISC)
Institut for Idræt og Biomekanik,
(www.sdu.dk/cisc)

Notat udgivet februar 2025

Forsidefoto: Jens Astrup

Danmark i Bevægelse er støttet af
Nordea Fonden

www.danmarkibevægelse.dk

Baggrund

Der tales ofte om ‘silotænkning’ i kommuner og andre store organisationer. Flere kommuner fremhæver, at en af de væsentligste effekter ved “Bevæg dig for livet” (BDFL) er, at det har styrket samarbejdet på tværs af forskellige forvaltninger. Hidtil har der dog ikke været undersøgelser, der kunne dokumentere, at der er mere tværsektorielt samarbejde i BDFL-kommuner end i andre kommuner. På baggrund af analyser af kommunernes samarbejds mønstre, giver dette notat netop indsigt i, om der er mere tværsektorielt samarbejde i BDFL-kommuner i sammenligning med andre kommuner.

Som en del af forskningsprojektet *Danmark i Bevægelse*, der gennemføres med støtte fra Nordea-fonden, kortlagde vi i 2024 kommunernes mål og indsatser for at skabe mere bevægelse og fysisk aktivitet i befolkningen. I denne kortlægning registrerede vi, hvilke forvaltningsområder der optrådte som samarbejdspartnere i kommunernes forskellige bevægelsesfremmende politikker, strategier, handleplaner og indsatser. Dette giver os mulighed for at sammenligne BDFL-kommunernes tværsektorielle samarbejds mønstre med de øvrige kommuners.

Metode

Dataindsamlingen omfattede dokumentanalyse og interviews. Kommunale politikker, strategier, planer og indsatser blev systematisk indsamlet via webscraping og manuelle søgninger. Dokumenterne blev klassificeret ud fra, hvilke sektorer der var involverede i dem, herunder ældre, sundhed, børn og unge, fritid, kultur, klima, teknik og miljø, park og vej, integration, økonomi og erhverv, by- og landudvikling, beskæftigelse, turisme og social. Denne klassificering gør det muligt at identificere, hvilke sektorer der indgår i samarbejde om bevægelsesfremme i hver kommune. Det er de konkrete sektoropdelinger i kommunerne, der er taget afsæt i.

For at vurdere, om BDFL-kommuner arbejder mere tværsektorielt end andre kommuner, beregnede vi netværkstæthed i alle kommuner. Netværkstæthed beskriver graden af sammenhæng i et netværk ved at vise forholdet mellem det faktiske og det maksimalt mulige antal forbindelser. I denne analyse betyder det, at vi undersøgte, hvor mange samarbejdsrelationer de enkelte sektorer har i forhold til det maksimalt mulige.

En tæthedsværdi på 1,0 svarer til, at alle noder er forbundet med hinanden, hvilket indikerer et fuldt integreret netværk. I det tilfælde er der altså samarbejdsrelationer mellem alle sektorerne. En tæthed nær 0 betyder, at der kun er få forbindelser, hvilket vidner om svagt samarbejde eller en mere fragmenteret struktur. I konteksten af denne undersøgelse måler netværkstæthed, i hvor høj grad kommunale sektorer samarbejder om bevægelsesfremmende politikker, strategier, planer og indsatser. En høj tæthedsværdi indikerer, at mange sektorer er tæt involveret i samarbejdet, mens en lav tæthedsværdi peger på mere adskilte eller mindre sammenhængende samarbejdsrelationer.

Herudover har vi gennemført interviews med nøglepersoner fra 95 af landets 98 kommuner for at supplere de strukturelle analyser med erfaringsbaserede indsigter fra kommunerne selv.

Analyse

Når vi ser på kommunernes samarbejde, finder vi en forskel mellem de kommuner, der er med i BDFL, og dem, der ikke er. Kommuner udenfor BDFL har i gennemsnit en tæthedsværdi på 0,215, mens BDFL-kommuner ligger højere med 0,296.

Den relativt høje standardafvigelse (0,252) blandt BDFL-kommunerne tyder samtidig på, at initiativets effekt varierer betydeligt. Syv ud af de ti kommuner, som har den største netværkstæthed er BDFL-kommuner. Det er i høj grad disse, der trækker gennemsnittet op, mens de resterende BDFL-kommuner har niveauer, der ikke adskiller sig væsentligt fra kommuner uden BDFL.

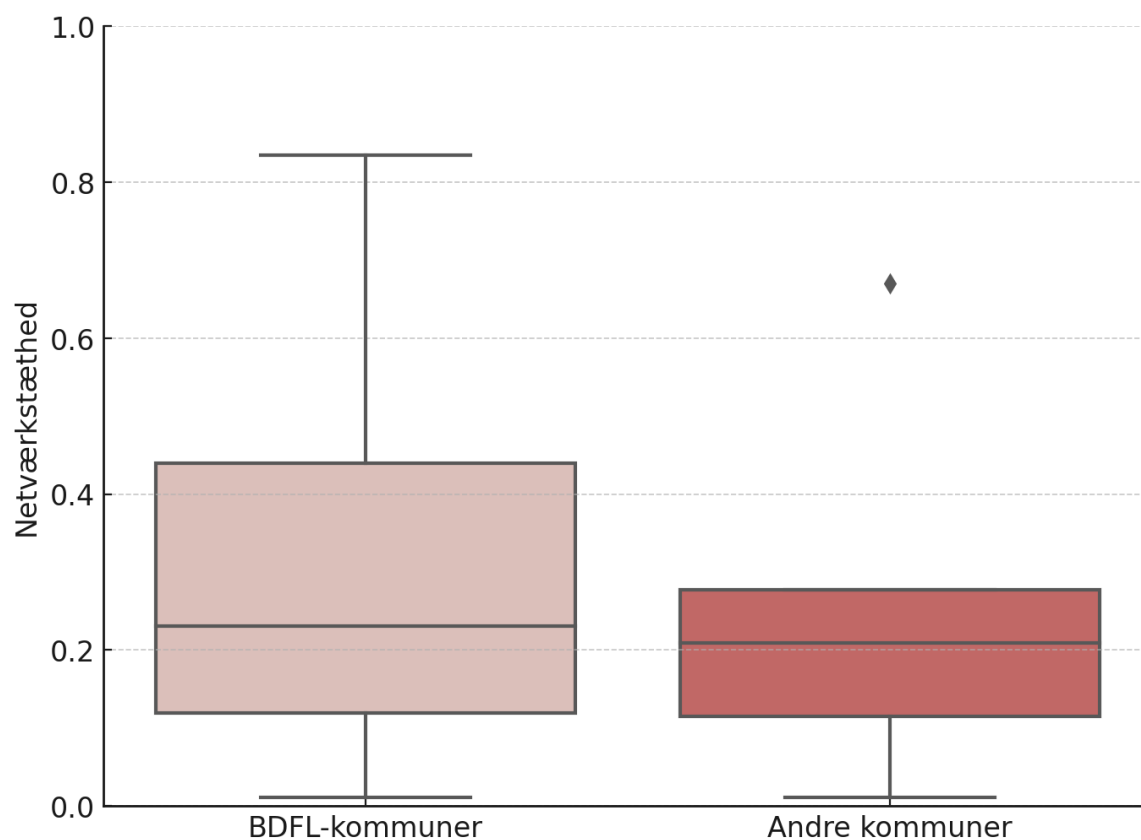
Interviewresultaterne tegner dog et billede af at kommunerne oplever at BDFL har haft en positiv betydning for det tværsektorielle samarbejde. Mange BDFL-kommuner fremhævede, at den største gevinst ved initiativet netop er det tværgående samarbejde. Flere fortalte, at BDFL har gjort det lettere at skabe forbindelser mellem sektorer, blandt andet gennem øget opmærksomhed på samarbejdet og etableringen af styregrupper med deltagere fra flere forvaltningsområder. Derudover oplevede flere, at BDFL-konsulenterne spillede en central rolle i at sikre og fastholde et tværgående fokus.

Tabel 1. Forskelle i netværkstæthed mellem BDFL-kommuner og andre kommuner

	Gennemsnit	Standardafvigelse	Minimum	25% kvartil	50% kvartil	75% kvartil	Maksimum
BDFL-kommuner	0,296	0,252	0,011	0,119	0,231	0,440	0,835
Andre kommuner	0,215	0,132	0,011	0,115	0,209	0,277	0,670

Netværksdensitet angiver graden af tværsektorielt samarbejde i kommunerne. Værdien (0–1) viser, hvor stor en andel af de mulige samarbejdsrelationer mellem forvaltningsområder, der faktisk eksisterer. Gennemsnit og median angiver den typiske værdi for hver gruppe. Standardafvigelsen viser, hvor meget værdierne varierer. Minimum og maksimum angiver de laveste og højeste målte værdier, mens kvartilerne viser henholdsvis de 25 % laveste og de 25 % højeste værdier i gruppen.

Figur 1. Forskelle i netværkstæthed mellem BDFL-kommuner og andre kommuner

Sammenligning af netværkstæthed mellem BDFL-kommuner og øvrige kommuner i Danmark. X-aksen repræsenterer de kommuner inden for hver kategori, mens Y-aksen angiver netværkstæthedens størrelse (0–1). Stregerne i søjle- eller punktdiagrammet illustrerer spændvidden fra minimum- til maksimumværdier, med gennemsnitsværdien fremhævet for hver gruppe.

Hvad betyder det?

Vi kan ikke på baggrund af denne analyse konkludere, om forskellene i samarbejdsniveau mellem kommunerne skyldes BDFL. Dette skyldes bl.a., at dette er den første kortlægning af kommunernes samarbejds mønstre, hvorfor vi ikke data fra før BDFL, der kunne muliggøre en egentlig før-og-efter-analyse. Nogle kommuner kan i forvejen have haft en stærk tradition for tværgående samarbejde eller en ledelseskultur og økonomisk struktur, der understøtter sektoroverskridende initiativer.

Det er på sin vis overraskende, at der ikke er opstået endnu mere markante forskelle mellem BDFL-kommuner og ikke-BDFL-kommuner på baggrund af programmets gennemførelse. I BDFL-kommunerne er der mange steder etableret tværgående styringsgrupper og BDFL-projekterne havde en tværgående karakter. Det skulle man tro på nuværende tidspunkt har sat sig i forskellige kommunale bevægelsesfremmende politikker, strategier, planer og indsatser i en endnu større del af BDFL-kommunerne.

Det, vi kan konstatere, er, at BDFL-kommuner i gennemsnit har et højere samarbejdsniveau, og at særligt nogle af kommunerne har en højere grad af samarbejde på tværs af sektorer. Samtidig er variationen stor inden for BDFL-kommunerne.

Vi ser med denne analyse ansatser til, at der i nogle BDFL-kommuner i højere grad formuleres tværgående initiativer. Men vores analyse fortæller ikke noget om, hvor vidt disse tværgående initiativer har haft nogen bevægelsesfremmende betydning.

Dette notat udgør den første analyse på baggrund af en omfattende dataindsamling af mere end 7000 bevægelsesfremmende politikker, strategier, planer og indsatser i de 98 danske kommuner. I den kommende tid vil der i regi af 'Danmark i bevægelse' komme flere analyser. Datagrundlaget søges også bragt i spil i et 'Kommunernes Bevægelseskatalog', som er under udvikling.

Danmark i Bevægelse

Danmark i Bevægelse er den største nationale undersøgelse af danskernes bevægelsesvaner og kommunernes mål og indsatser for bevægelsesfremme. Formålet er at skabe viden, der kan styrke bevægelse og deltagelse i idrætsfællesskaber.

Undersøgelsen udføres af Center for Forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund (sdu.dk/cisc) ved Syddansk Universitet og er støttet af Nordea-fonden.

Se mere på danmarkibevægelse.dk

University of Southern Denmark

Campusvej 55
DK-5230 Odense

Phone: +45 6550 1000

sdu@sdu.dk
www.sdu.dk

